

beljakovina manj prebavljiva, ker rastline bolj trde, lesene zrastejo. Rastlin za klajo ne smemo toraj pustiti, da se preveč postarajo, če hočemo imeti dobro krmo. Pa tudi premladih ne smemo kositi, ker tako dobimo sicer dobre, toda malo krme. Rudečo ali našo navadno deteljo je toraj treba kositi takrat, ko se je na pol razcvetela; nemško deteljo (Lucernko) pa moraš pokositi ravno prej, kakor začne cvesti, ker ta detelja hitreje lesena postane.

Vendar s tem še nimaš najboljšo deteljino krme, ampak treba je deteljo tako posušiti, da kolikor najmanj perja odpade. Če detelja ni popolnoma suha, rada splesni; če pa se večkrat obrača, najboljše, namreč peresca, odpade. Zatorej pa se naj le prva detelja ob ugodnem vremenu na tleh suši. Vsa druga pa in tudi prva ob slabem vremenu naj se zloži v kopice, da se po malem na miru posuši. Take kopice pa se napravijo različno. Vzamejo se poldrugi sežanj ali tri metre dolgi svrževiti koli, tako da so svrži eden ali poldrugi črevelj dolge. Ti koli se zasadijo močno v zemljo in na nje se navesi detelja, tako da je okoli debla kolovega nekoliko praznega prostora ali votlo, zunaj pa okroglo. Vesiti moraš toraj začeti pri tleh, toda tal se detelja ne sme dotikati, potem pa više in više do vrhunca. Na vrhuncu pa napravi kapo, da se bode voda ob času dežja po robih stekala na tla. Take kole navadno dobivajo s tem, da izsekajo mlade po 4 ali 5 metrov visoke smreke, kjer so pregoto skupaj ter imajo tako naravne kline. Zamoreš pa tudi dve sohi vkopati v zemljo kaka dva do tri sežnje narazen. Ti sohi se potem prevrtate tako, da je ena luknja od druge nekoliko nad črevelj oddaljena. Skoz te luknje pa se potegnejo drobni pa močni tramovi, na katere se detelja naloži. Nad sohami in drogi pa se napravi streha iz dveh desek. Tako se detelja po malem posuši. Zunaj njo sicer dež nekoliko spere, znotraj pa je najlepša zelena krma.

Sejmovi. Dne 24. marcija v Arnoži, v Braslovčah, v Ormoži, v Slov. Bistrici in v Stradnu. Dne 27. marcija v Dobovi, v Kamnici, v Podplatu, v Sevnici, v Teharji in v Slov. Gradci. Dne 28. marcija pri Sv. Križi tik Slatine. Dne 30. marcija v Konjicah, v Laškem trgu in v Reichenburgu.

Dopisi.

S Pohorja. (Slovo.) Ni še dolgo tega, ki so nas zapustili č. g. J. Kralj in se preselili v Zavrče, kamor jih je previdnost božja poklicala za višjo čast, namreč za dekana, ali žal je nam, da smo tako za naš kraj zgubili največjo moč, s katero smo vse sile nemčurstva zmagovali. In čez osem let so tukaj, kakor pravi duhovnik in narodnjak, neumorno delovali in so to, kar so častiti predniki začeli, oni mnogo dosegli, zatoraj nam ostajajo v nezabljivem spominu! Le odločen, vnet, naroden duhovnik in učitelj zamoreta toliko dobrega za blagor naroda in ljudstva storiti; kajti drugega ljudstva ne mara! Hvaležni se bomo vedno spominjali, koliko so tukaj za red in krás naše prostorne cerkve skrbeli; katero so res tako zapustili, da malo je nji para. Olepsala in popravila se je ta čas vse tako, da ju vsak občuduje. Čast gosp. Kralj pa so bili ponižni in postrežljivi v vsakem oziru, zatoraj smo jih pa tudi spoštovali in ljubili. Pred svojo višestavno preselitvo, zadnjo nedeljo so v ganljivi besedi pohvalili farane, da so od njih toliko dobrot dosegli, zato naj vam obvelja čast in hvala! Bog pa vam daj tukaj najsrečnejšemu biti na tem in enkrat na unem svetu! Ni pa tudi dolgo,

ker so se preselili obče spoštovani č. g. Fran Vračun, kaplan in poslednjič provizor v Št. Lovrenu, kateri so le prekratko tukaj delovali in so kakor pobožen in zgleđen duhovnik v vsakem oziru največje spoštovanje dosegli, zatoraj se jih bomo vedno spominjali.

Iz Prihove. (Nemška učiteljica.) V Rimu imajo družbo za razširjanje svete vere. Reče se družbi »propaganda fidei«. Kadar se njeni duhovniki izučijo, pošlje jih družba v take kraje, da ljudi razumejo. Namen ima dober, da učijo edino pravo vero, in namen se zamore doseči, ker znajo duhovniki govoriti, kakor ljudje tam. K nam na Prihovo pa je poslala šolska gosposka iz svoje »propagande« na misijon učiteljico, kakor sem že zadnjič omenil, ki ni skušana za slovenske šole, torej ne more šolskih reči razumljivo učiti po slovensko; gotovo so jo sem vrinili, da bi nemščino tudi razširjala! Nemščine nam tako ni potreba, kakor si gosposka domišlja, pač pa jedrnatega poduka v krščanskem nauku, v branji, pisanji in drugih predmetih po slovensko. Fara šteje 1800 ljudi. Izmed njih je po črez do sto ljudi drugod. Ko bi vsi ti pri trdih Nemcih služili, kar ni, tedaj bi tem zlo prav prišlo nemško znati, drugih 1700 je vedno doma, ti se po slovensko pogovarjajo in delajo, če imajo kaj vina, žita in lesa prodati, ga prodajo prav lahko po slovensko. Ali bi se naj za voljo enega sto vseh 18 sto trudilo z nemščino, druge nauke pa zanemarjali? Dobro je znati nemško, pa dobro bi bilo tudi znati italijansko, francosko, ogersko, hrvaško itd. Pa se začnimo vseh jezikov učiti! Zlo koristilo bi gotovo tudi bilo, če bi vsak znal strehe pokrivati, piskre delati, kolariti, šivati in še več. Naj nam pa posljejo dolžjo starost! Tako ne gre, najpotrebnejšega se moramo učiti. Če bi se vsak moral še drugega jezika učiti, zakaj se ni nova gospodična učiteljica naučila slovenskega? Včasih motijo kmete: slovensko znajo otroci že od doma; v šoli se pa naj učijo nemščine. Ali zna samo slovenski otrok svoj materni jezik že od doma, nemški otrok ne? Če zna svojega tudi nemški otrok, čemu ga pošiljajo v nemške šole? Naj bi se v šoli učil slovenskega jezika? Ako je pa samo slovenski otrok tako bistroumen, tedaj se bo nemščine hitro naučil vsak tisti, ki je bode in kadar je bode potreboval, zdaj se pa le naj vsi skupaj po slovensko učijo krščanskega nauka, brati, pisati! Po slovensko se doseže kaj, v »mišmaš-sprahi« pa ne. Tedaj ta namen ni prav, da nas hočejo z nemščino siliti. Ko bi gosposka tudi ne imela tega namena, vendar ne velja ta učiteljica. Le tistim rokodelcem dovolijo mojstrom biti, ki so se izučili svojega posla in nemška učiteljica bi naj mojstrovala čez 95 slovenskih otrok? Babilon! Ali je Prihova pribežališče za take? Sv. Duh pravi: Kdor ne dela, naj ne jé! Naj ne jé našega kruha nemška učiteljica, ki ni delala, da bi se bila slovensčine naučila. Če je gospodična pravična in ljubi resnico, ker je za nemške šole skušana, tedaj bo gotovo v kak nemški kraj prosila in pravična gosposka si mora že sama zrajtati, da jo prestavi, nam pa da slovenskega učitelja. Ko bi bil poldnevni poduk, bili bi še bolj hvaležni.

—r.—

Od sv. Ane v Slov. goricah. Vprašanje, kakó bo dalje s časom! Nekateri se si menda voščijo sneg, morda so ga imeli premalo, ker o njem govorijo. Preproki nismo, vendar se da sklepati po tem, kako je nekaj bilo. Najhujše zime so bile pred 130 leti, namreč leta 1767, 1830, 1838, 1848, 1850 in 1871. V teh letih najhujša je bila leta 1830, ki je trajala 12 tednov, končavši se 28. svečana. Potem sledijo 1850 in 1871, ko je trajal mraz devet tednov; a leta 1838 in 1848 je trpel mraz sedem tednov, leta 1867 pa šest tednov. V tem je najbolj slična letošnja zima, kar se tiče začetka, strogosti itd. V onem letu je ponehal mraz 26. prosinca,

ne da bi se potem povečal; nasledoval je topli svečan in tudi sušec. V petih ostalih letih je sledil samo dvakrat topli svečan, a štirikrat topli sušec. Pričakujemo z božjo pomočjo dobrega leta, kar Bog daj! — Oni mazač, ki bojda ima svoj brlog v Žrjavcih, a ne pri Sv. Trojici, nam Slovencem toliko priljubljeni božji poti, še v »Mariboržanki« ne dá miru, akoravno ga je »Slov. Gospodar« že v dopisu od Sv. Trojice prav pošteno krenil po umazanih prstih. Svetujem mu, da rajši molči, kakor na podlagi podlih in lažljivih romanov sestavlja tako umazane dopise, ki pač vsako versko srce močno žali, zakaj s tem ne bo dobil zopetne službe pravega pisarja kje v kaki pragermanski pisarni, ampak ostal bo vendar-le zakotni pisar in — mazač protiverskih dopisov. Dopisnik s tem kaže dovolj, kako popolen liberallec je in kako nasprotno srce do sv. katoliške cerkve mu v prsih bije. Da bi bil bogataš, a je siromak, imenitnik malega posestva, naj bi opravljal svoje delo, ne pa, da je treba ženi skrb za gospodarstvo; jeden vogel bi naj on pri koči držal, ne žena vseh — štirih; dopise bi naj opustil, ako ne zna resnice in kaj pametnega zapisati. Ako še neha v Mariboržanki smešiti sv. katoliške cerkve in duhovnikov, bomo primorani prinesiti njegovo ime. Ker pa se on zadnji čas ne upa več podpisati še niti pod »šifro«, zato se podpišem jaz s popolnim imenom, kakor njegov sodrug v siromaštvu.

Alojzij Vakaj.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Opazke.)

Dne 2. svečana je imelo naše kat. politič. gospodarsko društvo svoj letni zbor. Gospod Juršinski opisal je to slavnost prav natanko v štev. 8 tega lista, za kar mu moramo biti gotovo hvaležni. Dovolite, gosp. urednik, da tudi jaz k temu nekaj opomnim, kajti mislim si, da moji nazori niso nepravilni, torej jih tukaj javno izgovorim. Res lepo je za nas Lovrenčane, da imamo svoje polit. gospodarsko društvo, katerega namen je med drugim tudi ta, vzbujati naše ljudstvo k narodnemu delovanju. A drugo vprašanje je, ali se ta namen tudi doseže? Na to pa mora vsak, ki je podučen o naših razmerah, odgovoriti s krepkim »ne«. Kako pa ne, ali ni morda društvo na dobri podlagi, bodeš se morebiti vprašal dragi čitatelj? Dobre podlage sicer ne moremo in tudi nečemo društvu odrekati, ali tako, kakor se sedaj deluje, vidi se meni, da ne more društvo nikakor ustrezati svojem namenu. Delovanje našega društva je, da se vsako leto jedenkrat pokličejo udje k običnemu zboru, pri katerem se izvoli nov odbor, potem ta ali oni kaj nasvetuje. Vsa reč traja nekaj čez pol ure in — na snidenje drugo leto — delovanje je za to leto končano. Tako obstoji tedaj naše društvo le po imenu, kajti o živem delovanju društva ne more se govoriti. Res je, tega ne more nihče našemu društvu odrekati, da bi ne bilo v prejšnjih letih delavnejše in da je storilo veliko za narodno navdušenje po Slov. gorah. Pred kakimi 15 leti bilo je ognjišče vsemu narodnemu delovanju na daleč okoli. Iz vseh bližnjih župnij šlo je društvo mnogo udov, ali sedaj? — Naša župnija, ki je bila v narodnem oziru nekdanj zvezda vodnica, je posebno v tem oziru zaostala. Malanedelja, Sv. Jurij, Sv. Andraž, Sv. Rupert imajo bralna društva, kar žal — pri nas ni, kljub temu, da naše ljudstvo zelo rado čita. Kdo je kriv, ali ne morda mi sami? Moja sreča želja je, naj se sopes vzdigne narodno življenje, glejmo, da pridobimo tudi našo mladino za-nj in tedaj upam, da g. Juršinski ne bode več imel uzoška pritoževati se zoper njo, nereda v resnici obžalovanja vredne.

Iz Rogoze pri Hočah. (Grozen zločin) zgodil se je tukaj v noči pred častitljivim praznikom sv. Jožefa. Vincenc Gršak, sin županov in nekateri drugi fanti iz Rogoze so pili v krčmi pri Pečaru na Rogozi. Njim so

se pridružili Matija Bezjak in dva druga dečka iz Skokov, sosedne vasi Slivniške župnije. Ker pa dandanašnji naše občinske oblasti večinoma le za ponemčevanje skrbijo — nemškutarija v Hočki župniji cvete, kakor malo kje drugod — zato nimajo časa paziti, kako krčmarji izvršujejo policijski red. Omenjeni ponočnjaki so toraj pijančevali pozno v noč, ter se pisano gledali. Okoli poldvanajste ure zapustijo krčmo. Na cesti pa se vname prepir med Gršakom in Bezjakom; bila sta si že nekaj časa navskriž zaradi Bezjakove sestre. Po nekaterih besedah potegne Gršak nož, zbode dvakrat Bezjaka v prsa, tretjokrat pa mu potisne nož v vrat ter ga v rani obrne. »Za nočoj imam že zadosti« reče Bezjak, se zvrne na zemljo ter izdihne svojo nesrečno dušo. Nesrečneža odpeljal je Peter Frangež k njegovim staršem, zločinca Vinko Gršak pa se je na Jožefovo sam javil sodniji. Nova medverska šola s svojo brezversko omiko rodi že tudi na deželi svoj sad. Krščanski stariši, pazite na svoje sinove. Varujte jih pijančevanja in ponočevanja!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Državni proračun je tedaj v drž. zboru gotov, celih pet mesecev je bilo za to treba in kaj je iz vsega? Nič, proračun je na konci tak, kakor ga je predložila vlada. — Stari predsednik, dr. Frane Smolka se je odpovedal poslanstvu in s tem tudi predsedništvu, dobi pa 7200 fl. »častnega daru« na leto, dokler mu ga bode treba. Novi predsednik je baron Chlumecy iz nemške levice, prvi namestnik mu je dr. Kathrein iz kluba konservativcev in drugi dr. Madejski iz polskega kluba. Prav po tej vrsti so ti klubi »močni« t. j. največ poslancev šteje klub nemške levice, za njim pride klub konservativcev in še le potem poljski klub. Na manjše klube se ne gleda. — Nekaj manjših postav še dožene drž. zbor v tem tednu, potem pa se odloži do jeseni.

Štajarsko. Deželni odbor v Gradci kuje nove verige za nas Slovence: načrt postave, ki razglasi nemščino za uradni jezik vseh uradov, kar jih je pod dež. odbor, neki že čaka, da ga vsprejme dež. zbor, kedar se snide; tako pa tudi načrt za šolsko postavo, po kateri se skrči število okrajnih šolskih svetov tako, da bodo le-ti samo še v mestih, kjer so okr. glavarstva. In zakaj je vsega tega treba? Zavoljo ljube nemščine in liberalizma. Duhovščina in slovenski konservativni kmet je gospodi, ki pri nas nosi zvonce, na poti, zato ne sme imeti v teh svetih več besede!

Koroško. Vsled ukaza dež. šolsk. sveta v Celovci morajo šolski otroci ob nedeljah in praznikih k božji službi in se ve, da učitelji z njimi, toda tem služba božja mrzi in nekateri se je branijo, ali jim bode šolska gospoda sedaj pa stopila na prste? Težko, pa saj je bolje, če otroci takih učiteljev ne vidijo v cerkvi, bili bi jim le v pohujšanje! — Katol. politično društvo ima v sredo po veliki noči svoj občni zbor v Celovci in odbor dela vse priprave za to, da bode zbor na čast koroškim Slovencem.

Kranjsko. Lani je bila na večih krajih slaba letina in ministerstvo je sedaj dovolilo kmetovalcem po onih krajih 15.000 fl. drž. podpore. Denar se porabi za seme in živež; okrajnim glavarjem bode ga porazdeliti med nje. — Na dolenski železnici se marljivo dela in sodi se, da bode iz večine že gotova v kacin petih mesecih. — Od Velikih Lašč in Ribnice gre še vedno ve-